

# **Dkt. Gary Yates, Kitabu cha 12, Kipindi cha 11, Ndoa ya Hosea na Gomeri, Hosea 1-3, Sehemu ya 1**

© 2024 Gary Yates na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Kitabu cha 12. Huu ni mhadhara wa 11, Ndoa ya Hosea na Gomeri, Hosea 1-3, sehemu ya 1.

Ninafurahi katika somo hili kuanza kuwasilisha ujumbe katika kitabu cha Hosea na ujumbe wenye nguvu unaopatikana hapo wa upendo wa Mungu na uaminifu wa agano la Mungu kwa watu wa Israeli, hata katikati ya hukumu yao. Kwa njia nyingi, nadhani Hosea ndiye kitabu kinachokumbukwa zaidi kati ya vitabu 12 kwa sababu ya sitiari hii yenye nguvu inayopatikana katika kitabu, picha ya ndoa kati ya Hosea na Gomeri kama taswira na uwakilishi wa uhusiano kati ya Mungu na Israeli.

Pia, ni ukumbusho kwetu kuhusu kile kilichokuwa kimeenda vibaya katika uhusiano huo kilichomfanya Mungu afike mahali hapa ambapo alikuwa akiwatuma manabii kuwaonya watu wa Israeli kwamba hukumu ilikuwa inakaribia. Tumeona kutoka kwa ujumbe wa kitabu cha Amosi kwamba manabii wa kwanza wanaopatikana katika kitabu cha 12 na hasa kuibuka kwa unabii wa kitambo katika Israeli, ambapo tuna manabii hawa wanaozingatia huduma yao kwa watu na ambao jumbe zao zimeandikwa na kurekodiwa kwa ajili yetu katika orodha ya Kiebrania, yote hayo yanaanza kutokea kwa sababu ya mgogoro unaokuja wa Ashuru. Kwa hivyo, tuna manabii kadhaa wanaotabiri kwa Israeli na Yuda, wakiwaonya kwamba hukumu ya Mungu itawajia mikononi mwa Waashuri.

Sasa tarehe tuliyompa Amosi ni kwamba huduma ya Amosi inaonekana kutokea mahali fulani katika miaka ya 760 hadi 750. Hosea pia ni nabii wa Ufalme wa Kaskazini, lakini ni nabii mdogo wa wakati mmoja na Hosea. Kwa kweli atahudumu na kuhudumu katika wakati ambapo Ufalme wa Kaskazini utaanguka katika miaka ya 722 na 721.

Mambo mengi ambayo Amosi aliyaona na kuyatabiri mapema, Hosea ataendelea kuwaonya watu, lakini pia ataishi kupitia hayo. Tulinaja kwamba kitabu cha Hosea labda ndicho kitabu cha manabii kinachokumbukwa zaidi kinachopatikana katika Kitabu cha 12. Kwa njia nyingi, kitabu hiki pia kinatoa baadhi ya changamoto ngumu zaidi za tafsiri.

Hatutazungumzia hili sana katika masomo kwenye video, lakini maandishi ya Kiebrania na baadhi ya Kiebrania cha Hosea ni magumu sana. Unapoenda kwenye maoni, mara nyingi kuna majadiliano ya jinsi tunavyopaswa kutafsiri sehemu fulani za kitabu cha Hosea, au hata swali la msingi zaidi: maandishi hayo yanasoma nini hasa? Pia kuna changamoto ngumu za tafsiri ambazo tutazingatia zaidi kidogo. Hivi majuzi nilikutana na nukuu kuhusu kitabu cha Hosea.

Jerome, ambaye ni mmoja wa wasomi wakuu wa Kiebrania na wasomi wa Agano la Kale wa kanisa la kwanza, alisema hivi: Ikiwa katika tafsiri ya manabii wote, tunahitaji kuingilia kati kwa Roho Mtakatifu, je, Bwana anapaswa kutajwa zaidi katika tafsiri ya Hosea? Ikiwa Jerome alihisi hitaji la Roho Mtakatifu, hakika nahisi hivyo.

Tunapokaribia sehemu yoyote ya neno la Mungu, tunatambua kwamba tunahitaji Roho ili kufungua macho yetu, si tu kwa maana yake, bali kwa umuhimu na umuhimu wake, umuhimu wake, na matumizi yake katika maisha yetu. Kwa hivyo tutachukua kile Jerome anachosema, na ninamwomba Roho aniongoze na kuniongoza ninapofundisha vipindi hivi kuhusu Hosea.

Mojawapo ya changamoto za tafsiri ni kuelewa tu asili sahihi na halisi ya uhusiano kati ya Hosea na Gomeri. Mojawapo ya mambo utakayokutana nayo mara moja unaposoma maoni ni kwamba kuna majadiliano mengi kuhusu jinsi tunavyopaswa kuelewa uhusiano wa ndoa ambayo yameelezwa. Imeangaziwa hasa kwetu katika sura ya kwanza hadi ya tatu.

Kitabu cha Hosea, tuna ndoa kati ya Hosea na Gomeri katika moja hadi tatu. Kisha katika sura ya nne hadi kumi na nne, tuna mahubiri zaidi ya Hosea kwa Israeli, tukitafakari ukweli na kuwaelezea watu na kuwashtaki na kuwaelezea kwa nini wamekuwa mke asiye mwaminifu kwa Yahweh kama vile Gomeri alivyokuwa kwa Hosea. Lakini amri ya kwanza ambayo Bwana anampa Hosea inapatikana katika Hosea sura ya kwanza, mstari wa pili na wa tatu.

Bwana kwanza alizungumza kupitia Hosea, Bwana, na kumwambia, Nenda ukajichukulie mke wa uzinzi na uzae watoto wa uzinzi; maana nchi hii inazini sana kwa kumwacha Bwana. Kwa hivyo, mfano kati ya Mungu na Israeli na Hosea na Gomeri uko wazi sana hapo. Lakini wafasiri na wakalimani wa Hosea wamejadili asili ya ndoa hii hasa.

Tunaposoma kifungu hicho na tunamsikia Mungu akimwambia nabii, Nataka uende ukamwoe mwanamke asiye mwaminifu, hilo linapaswa kuzua matatizo fulani ya kimaadili akilini mwetu. Sababu ya kwanza ya hilo ni kwamba baadhi wamebainisha kwamba katika Mambo ya Walawi sura ya 21.7, katika maagizo yaliyotolewa kwa kuhani, inasema hapo kwamba kuhani haruhusiwi kumwoa kahaba au mwanamke aliye najisi. Wala hawaruhusiwi kumwoa mwanamke aliyeachwa na mumewe, kwa maana kuhani ni mtakatifu kwa Mungu wake.

Sasa, tunaelewa kwamba kuhani alikuwa na jukumu la kipekee katika nafasi ya sherehe hekaluni, na huduma yake ilihusiana na hayo yote. Lakini ikiwa Mungu anatoa aina hiyo ya maagizo kwa makuhani ambao walikuwa watumishi wake, Mungu anawezaje kumwambia nabii kama Hosea, anayemwakilisha mbele ya watu, Nataka uende ukamwoe mwanamke mzinzi? Kwa hivyo, kwa kuzingatia hilo,

kumekuwa na tafsiri na uelewa tofauti wa ndoa hii kati ya Hosea na Gomeri ambao umetokea.

Tukitaka kuiendeleza hii hadi katika muktadha wa kisasa, unaweza kufikiria nini kingetokea katika kanisa lako la kawaida la mtaa ikiwa mchungaji angejikusisha ghafla na mwanamke mzinzi ambaye alijulikana kuwa na sifa mbaya. Wake wa wachungaji husamehewa kwa mambo yasiyo makubwa sana kuliko hayo. Kwa hivyo, Mungu angeweza kumwomba nabii ambaye alipaswa kumwakilisha amuo mwanamke asiye mwaminifu? Baadhi ya watu wamebishana, na utaona hili katika baadhi ya maoni, kwamba tunachozungumzia hapa ni maono tu, fumbo, au mfano.

Sasa, katika kitabu cha Amosi, tuliona kwamba katika Amosi, sura ya saba hadi tisa, Mungu anawasilisha ujumbe wake kwa watu kupitia mfululizo wa maono yaliyofunuliwa kwa nabii Amosi. Aliona maono ya tauni ya nzige, maono ya moto, maono ya uzi wa plamu, maono ya kikapu cha matunda ya kiangazi, na kisha maono ya patakatifu palipoanguka. Labda tunachoendelea hapa ni maono tu.

Hosea anaona sura ya Mungu ikimwamuru amuo mwanamke huyu mzinzi. Hili linatokea tu katika kiwango cha maono. Katika kitabu cha Ezekieli, kuna nyakati ambapo Ezekieli, anayeishi Babeli, anachukuliwa na Bwana na kuonyeshwa maono ya mambo yanayoendelea katika nchi ya Yuda.

Ezekieli hakuwa Yuda kimwili. Ilikuwa ni maono tu. Labda ndivyo tunavyoendelea hapa.

Katika nabii Ezekieli, katika Ezekieli sura ya 16 na 23, pia tuna mifano ya mahali ambapo nabii anatoa mfano mrefu akilinganisha watu wa Israeli au watu wa Yuda au miji ya Samaria na Yerusalemu. Anawalinganisha na wake wasio waaminifu. Hizi ni vifungu vilivyo wazi sana, vyenye michoro mingi, na vyenye nguvu sana.

Katika mojawapo ya hizo, Bwana anawakuta watu wake kama mtoto mchanga aliyeachwa katika shamba lililojaa damu kwa sababu baba yake hamtaki. Anamlea msichana huyu mrembo. Anapofikia umri wa kukomaa, anamwoa, na kisha anageuka na kuwa mwaminifu kwake.

Kwa hivyo, nabii Ezekieli anatumia mfano unaoelezea uhusiano kati ya Mungu na Israeli kama ndoa. Labda ndivyo tunavyoendelea hapa. Wakati mwingine, manabii hutekeleza ujumbe wao kwa kufanya vitendo vya kuigiza au vitendo vya ishara.

Labda ndoa ya Hosea na Gomeri ni kitu kinachoigizwa kama tamthilia. Kwa hivyo, huo ni mtazamo mmoja wa hili. Tunazungumzia tu maono, fumbo, au mfano.

Tafsiri nyingine ni kwamba Gomeri alikuwa kahaba wa kidini. Mojawapo ya mambo yanayoendelea katika kitabu cha Hosea ni kwamba nabii anawashtaki na

kuwahukumu kwa kutokuwa waaminifu kwao kwa Bwana kwa ukweli kwamba wameabudu miungu mingine. Hasa, wamehusika katika ibada ya mungu wa Wakanaani Baali na ibada zote za uzazi na mambo ya kipagani yaliyoambatana na hayo, ibada ya Ashera .

Kwa hivyo, baadhi ya wakalimani watasema tu, au baadhi ya wakalimani watabishana kwamba Gomeri alikuwa kahaba wa kidini aliyehusika katika mojawapo ya mahali hapa patakatifu pa kipagani. Hata hivyo, hakuna chochote katika istilahi. Hakuna chochote katika maelezo yake halisi.

Hakuna kauli dhahiri katika kitabu zinazomtambulisha waziwazi kwa njia hiyo. Kwa hivyo, hiyo labda sio njia inayowezekana zaidi ya kutafsiri kifungu hiki. Tafsiri nyingine ni kwamba badala ya Gomeri kuwa mwanamke mzinzi aliyemdanganya mumewe au ambaye alikuwa kahaba au mzinzi, tunachopaswa kuelewa lugha hii kusema ni kwamba Gomeri, kama Waisraeli wengine wote, alikuwa na hatia ya ukafiri wa kiroho.

Kwa hivyo, mara nyingi istilahi ya uzinzi au lugha ya kufanya uasherati, kutenda kama kahaba, kujifanya kahaba, hutumiwa mara nyingi. Inatumika katika kitabu cha Hosea kuzungumzia ukafiri wa kiroho wa watu wa Israeli wanapoabudu miungu hii mingine. Kwa hivyo, hatuna Mungu akimwamuru nabii kuo mwanamke ambaye atakuwa mwaminifu kwake katika ulimwengu wa kimwili.

Lakini Gomeri si mwaminifu kwa Bwana kama Waisraeli wengine wote. Yeye ni mwabudu Baali. Tunamwona Israeli tena kama kahaba mzinzi na asiye mwaminifu aliyeelezewa kwa njia za wazi sana katika Ezekieli 16 na 23.

Labda Gomeri ni mtu mmoja tu anayewakilisha maana ya hilo. Tafsiri nyingine, na hii inaweza kusikika kuwa ya ajabu kidogo kwetu tunapoisikia kwa mara ya kwanza, ni kwamba tunaweza kuona, na baadhi ya wafasiri wamebishana hivi, kwamba tunaweza kumuona Hosea katika kitabu hiki akiwa ameo wanawake wawili tofauti. Katika sura ya kwanza, tuna uhusiano kati ya Hosea na Gomeri.

Kuna maelezo ya watoto wanaozaliwa katika uhusiano huo. Lakini basi, katika sura ya tatu, mstari wa kwanza, Bwana aliniambia, nenda tena, mpende mwanamke anayependwa na mwanamume mwingine. Hosea anamnunua mwanamke huyu kutoka katika utumwa wake kwa mwanamume mwingine au kutoka kwa mwanamume mwingine, baba yake, au chochote kile.

Kwa hivyo, hoja hapa ni kwamba huyu si lazima awe Gomeri. Tunazungumzia mwanamke mwingine. Upendo ambao Hosea anaonyesha kwa mwanamke huyu mwingine, labda amechukuliwa kama mke wa pili, jinsi ambavyo Kumbukumbu la Torati sura ya 21 mistari ya 15 hadi 17 ingeruhusu.

Hakuna kitu kinachomtambulisha waziwazi mwanamke huyu kama Gomeri. Kwa hivyo, pengine, tunaona Hosea hapa akiwa ameo wanawake wawili tofauti. Tena, hili ni jambo la ajabu kwetu, lakini ni jambo ambalo lingeruhusiwa chini ya sheria ya Agano la Kale.

Akitafakari baadhi ya mawazo haya ambayo yanajaribu kwenda zaidi ya kuangalia tu hii kama ndoa halisi halisi, Douglas Stuart, katika Word Biblical Commentary, msomi mwenye kipaji kikubwa cha kiinjalisti, ameandika maelezo bora kuhusu manabii wadogo. Atazungumzia uhusiano kati ya sura ya 3 na sura ya 1 na jinsi tunavyopaswa kuelewa uhusiano wa ndoa kati ya Hosea na Gomeri. Anasema kwamba hakuna data katika sura ya 3 inayothibitisha kwamba Gomeri atatambuliwa na mke mzinzi katika sura ya 3, kama ilivyopendekezwa mara nyingi.

Hakuna chochote katika maandishi kinachotajwa kuhusu taaluma au uaminifu wa Gomeri. Wazo la kuvutia kwamba Hosea alimwoa kahaba kwa amri ya Mungu linafifishwa na ukweli kwamba ndoa hiyo haikukamilika. Kwa kuwa haiwezi kuthibitishwa kwamba Gomeri ndiye mke yule yule aliyeelezwa katika sura ya 3, hakuna kitu kuhusu uaminifu wa ndoa wa Gomeri kinachoweza kujifunza.

Kwamba yeye ni mwanamke mkahaba katika sura ya 1, mstari wa 2, haiwezi kuchukuliwa kama taarifa halisi ya taaluma au desturi yake. Yeye ni Mwisraeli tu, ambao wote ni makahaba, ambao wote wamevunja agano la Yahweh. Kwa hivyo, nataka kuweka hilo kama tafsiri inayowezekana ya kitabu hiki.

Lakini nadhani njia ya kawaida zaidi, njia iliyo wazi zaidi, kitu kinachofanya sitiari hii kuwa na nguvu zaidi ni ukweli kwamba tunazungumzia ndoa halisi. Ikiwa hii ni sitiari tu au fumbo au fumbo, nadhani thamani ya kushangaza ya kile kitabu hiki kinawasilisha inapoteza baadhi ya ufanisi wake. Ni jambo la kushangaza sana kwamba Mungu angemwomba mmoja wa watumishi wake kuo mwanamke wa aina hii.

Inaonekana kwenda kinyume na kile tunachokiona Mungu akimwagiza kuhani kufanya katika Mambo ya Walawi 21:7, lakini hiyo ndiyo sehemu ya sababu kitabu hiki kina nguvu sana. Hali na hali imekuwa mbaya sana katika Israeli kiasi kwamba ni muhimu kwa Mungu kutumia aina hizi za jumbe na aina hizi za vitendo vikali kwa upande wa nabii ili kuwasilisha uzito wa ujumbe wao. Kama Israeli inahitaji kuarifiwa na kuhitaji kukumbushwa uzito wa dhambi yao na kile Mungu anachofikiria kuhusu uasi wao kwani wameabudu miungu hii mingine, kuwa na nabii kuo mwanamke mzinzi kungewasilisha ujumbe huo kwa ufanisi mkubwa.

Kuwaonyesha hasira, usaliti, na maumivu ambayo Mungu alihisi alipokuwa akiwatazama na kuona walichokuwa wakifanya. Ndoa halisi huwasilisha hilo kwa njia yenye ufanisi zaidi iwezekanavyo. Kwa hivyo, licha ya tafsiri hizi zingine zote, nadhani

njia rahisi zaidi, ya asili zaidi, tunayotumia kuhifadhi athari halisi ya kile tunachokiona kikiendelea katika kitabu hiki ni kwamba kinazungumzia ndoa halisi.

Gary Smith anasema hivi katika ufafanuzi wa matumizi ya NIV, na nadhani hapa ndipo ningeishia kuelewa uhusiano huu pia. Anasema, "...tunaamini ni bora kukubali tafsiri halisi ya kihistoria na kuhitimisha kwamba Gomeri alijihusisha kingono na wanaume wengine kabla na baada ya ndoa yake na Hosea." Hilo linaonekana kuwa usomaji wa kawaida zaidi wa maandishi. Sasa, moja ya mambo ambayo nadhani yanaunga mkono mtazamo huu ni kwamba ukifikiria kuhusu manabii wengine, kuna sehemu kadhaa ambapo Mungu atatumia familia ya manabii kuwasilisha jambo muhimu sana kwa watu.

Kwa hivyo, wacha nitaje mifano michache tu kati ya hii. Katika Yeremia sura ya 16, Mungu anamwamuru nabii Yeremia asioe wala asizae watoto. Nadhani wakati mwingine sisi kama wachungaji au wahitimu wa seminari, na tunaenda kwenye huduma na tunafikiria kuhusu muktadha tofauti au mgumu ambapo Mungu anatuita kuhudumu.

Tunafikiria kwenda sehemu ya ulimwengu ambayo itakuwa ngumu na ambapo hatutakuwa na mtindo wa maisha wa utajiri. Fikiria baadhi ya mambo ambayo Mungu anawaomba manabii wafanye ili wawe watumishi waaminifu kwake. Yeremia, ninakuita kwenye huduma.

Yeremia anaitwa akiwa na umri mdogo sana. Ninakuita uwe nabii wangu. Watu watakuchukia.

Watakupinga. Watakushambulia. Watakutesa.

Zaidi ya hayo, huwezi kuoza au kupata watoto kwa sababu ya hali unayoishi. Unahitaji kuwafahamisha watu hawa kwamba huu si wakati mzuri wa kuwa na familia. Mungu ataleta uharibifu mkubwa katika nchi ya Yuda wakati wa huduma ya Yeremia kiasi kwamba ingekuwa bora watu wasifunge ndoa kwa sababu waume watachukuliwa vitani.

Familia zitagawanyika na kutenganishwa. Akina mama na akina baba watapoteza wana wao na binti zao kwa sababu ya uvamizi wa Babeli. Hiyo ilikuwa njia nzito ya kueleza hilo.

Akiwaambia watu waziwazi, angalieni mambo mabaya yatakayotokea. Kwa njia ile ile ambayo Mungu alitumia waziwazi katazo la Yeremia la kutoa, nadhani Mungu anatumia ndoa ya Hosea kwa njia ile ile. Watu wa Yuda walipojaribu kuelewa ni kwa nini kijana kama Yeremia hangeoa, Alipoeleza hilo, nadhani lilisababisha ujumbe kuzama zaidi.

Pia tunaona katika nabii Ezeieli sura ya 24 kwamba siku ambayo Yerusalemu ilianguka mikononi mwa Wababeli, siku hiyo, mke wa Ezeieli alikufa. Mungu alimwambia Ezeieli kwamba hangepaswa kuonyesha dalili zozote za maombolezo kama ujumbe kwa watu. Kwa hivyo, huyu hapa nabii ambaye alikuwa mwaminifu kwa Mungu.

Alikuwa ameitikia wito wa Mungu. Alikuwa amehubiri neno kwa watu waasi ambao hawakutaka kusikiliza alichokuwa akisema. Kwa kweli, waliuona ujumbe wake kwa kejeli nyingi.

Kwa hivyo, kama njia ya kuvutia umakini wa watu hawa, Bwana anamwambia Ezeieli, Nitamchukua mke wako. Ili kuwaonyesha watu kwamba huu utakuwa wakati wa janga la kitaifa ambapo hutapata hata wakati wa kuomboleza kuhusu yaliyotokea. Sitaki uonyeshe dalili zozote za kimwili au za nje za kuomboleza.

Nadhani wakati huo, wengi wetu huenda tulikuwa tumemwambia Bwana, sawa, huo ndio mwisho. Nataka kutoka katika kazi hii. Nimejaribu kuwavutia watu hawa, na sasa unaniambia utaninyang'anya mke wangu ili wasikilize ninachotaka kusema.

Namaanisha, hilo ni jambo la kushangaza. Lakini kilichotokea katika familia na kilichotokea katika familia ya Ezeieli kingewasilisha ujumbe huo kwa nguvu kwa watu. Nadhani jambo hilo hutokea kwa ndoa ya Hosea na Gomeri.

Pia tutaona katika sura ya kwanza kwamba watoto wanapozaliwa katika uhusiano huu, majina ya watoto hawa yatakuwa na umuhimu wa mfano. Tena, hii inafanana sana na kile tunachokiona kikitokea maishani katika huduma ya nabii Isaya. Ana wana wawili. Mmoja wao anaitwa Shear- Yashubu , mabaki yatarudi. Mtoto huyo anaambatana na Isaya anapokwenda kumlaki Ahazi kwenye mifereji ya maji, anapokuwa na ujumbe muhimu wa kumpa Ahazi wakati wa vita vya Shamu na Efraimu. Mtoto huyo mdogo, mwana huyo, jina la mtoto huyo lilikuwa na ujumbe wa kumpa mfalme.

Baadaye, Isaya atapata mwana mwingine, Isaya 8, jina langu ninalopenda zaidi la kibiblia, Marher wangu - shalal -hash- bazi . Hatujui jinsi alivyolipata hilo mgongoni mwa sare yake ya mpira wa miguu, lakini jina hilo ni la haraka kwenye nyara, haraka kwenye nyara. Pia ilikuwa ujumbe kwa watu wa Israeli kwamba hukumu ya Mungu itakuwa haraka, na kisha ukombozi, Mungu angewaokoa adui haraka.

Kwa hivyo, kuna ujumbe mchanganyiko katika majina ya watoto hao wawili. Majina ya watoto wa Hosea pia yatakuwa na ujumbe wa mfano. Pia yatakuwa na ujumbe mchanganyiko kwa sababu ujumbe wa majina yao mwanzoni utakuwa hukumu.

Majina hayo yanageuzwa na kugeuzwa. Kisha yanazungumzia ahadi na baraka ya urejesho ambayo Mungu atawaletea watu wake hatimaye. Kwa hivyo, tuna mifano

iliyo wazi katika maandiko mengine ya kinabii ya jinsi Mungu anavyowatumia watoto, wake, familia, na hali za maisha ya kibinafsi ya nabii kama njia ya kusisimua ya kuwasilisha ujumbe, akijaribu kwa namna fulani kuvutia usikivu wa watu ambao hawatawasikiliza.

Kwa hivyo, haishangazi kwamba Mungu angemwomba Hosea afanye jambo kama hili, hata kama linashangaza kama linavyoonekana juu juu. Sasa, tunapofikia mahali ambapo tunatambua kwamba inaonekana kuna uwezekano kwamba tunazungumzia ndoa halisi, kuna maswali mengine ya ufafanuzi, na masuala mengine yanajitokeza. Sehemu ya hili ni kwamba tunapoangalia mstari wa 2 hapa, nenda ukajichukulia mke wa uzinzi na uzae watoto wa uzinzi, kwa maana nchi inafanya uzinzi mkubwa kwa kumwacha Bwana.

Hii ina maana gani hasa? Watoa maoni wametafsiri hili kwa njia kadhaa tofauti. Baadhi wangesema, na tena, kama Gary Smith alivyoonyesha katika nukuu yake, usomaji wa kawaida zaidi ni kwamba tunahitimisha kwamba Gomeri alijihusisha kingono na wanaume wengine kabla na baada ya ndoa. Yeye ni mwanamke wa uzinzi.

Kwa Hosea kuoa mwanamke wa aina hii, watu katika jamii yake wangejua kuhusu hili. Kungekuwa na thamani ya mshtuko wa haraka kwa hili. Nabii angewezaje kuoa mtu kama huyu? Hata hivyo, tafsiri nyingine ya hili, na tena, nadhani kujaribu kushughulikia tatizo la kimaadili la Mungu kumwomba mtu kuoa mwanamke na kufanya jambo ambalo linaonekana kuwa kinyume na kile tunachokiona kawaida kuhusu ndoa na ndoa ya viongozi wa kiroho katika Israeli, ni kwamba baadhi wamechukua amri hii kusoma hili kwa utaratibu.

Maana yake ni kwamba inaposema hapa kwamba Mungu alimwamuru aoe mke wa uzinzi, ni kwamba wakati Hosea alipomwoa Gomeri, hakuwa mwaminifu. Mungu anamwagiza tu aende akamuoe mwanamke huyu, mwanamke huyu mahususi, Gomeri. Lakini baadaye, anakuwa mzinzi na asiye mwaminifu kwa Hosea katikati ya uhusiano wa ndoa.

Kwa sababu hiyo, Hosea anatambua baadaye, kwa utaratibu, kwamba Mungu alikuwa akimwamuru aoe mwanamke asiye mwaminifu wakati ndoa yake ilipoanza. Haikuwa dhahiri wakati huo kwa sababu Gomeri hakuwa mwanamke asiye mwaminifu au mzinzi wakati huo maishani mwake. Hilo hutokea baadaye tu.

Sina uhakika kama tunaweza kutatua hili kweli. Tunataka kujua maelezo fulani kuhusu ndoa hii ambayo maandishi yenyewe hayatuwasilishii. Nadhani tunapenda kashfa, tunapenda hadithi za kusimulia kila kitu, tunapenda maungamo haya.

Nakubali ninapoenda dukani, mimi huangalia National Enquirer na kuona vichwa vya habari ni vipi. Tunataka kujua maelezo yote kuhusu hili. Tunataka kukiri kila kitu.

Je, Gomeri hakuwa mwaminifu wakati wa ndoa , au hili lilikuwa jambo lililotokea baadaye? Vipi kuhusu wazo hili la na kuwa nalo, na neno chukua ndilo neno linalotumika kwa haya yote mawili, chukua mke wa uzinzi na watoto wa uzinzi. Je, Gomeri analeta watoto waliozaliwa kwa sababu ya mahusiano haya mengine? Je, analeta hilo katika ndoa? Au hili linazungumzia watoto watakaozaliwa katika sehemu iliyobaki ya sura? Andiko halijibu maswali hayo. Baadhi wamesema kwamba uelewa wa awali wa amri hii, ambapo Gomeri mwanzoni huwa mwaminifu kwa mumewe na kisha huwa mwaminifu, ni kielelezo bora cha historia ya uhusiano kati ya Mungu na watu wake.

Hapo awali walikuwa waaminifu kwake na wakawa wasio waaminifu. Hata hivyo, ukisoma hadithi ya Agano la Kale, hawakuwa waaminifu kwake tangu mwanzo. Kumbuka mara ya kwanza ambapo Israeli hufanya uzinzi wa kiroho au kumdanganya Bwana ni wakati wanapomwabudu ndama wa dhahabu katika Kutoka sura ya 32.

Kabla hata wino haujakauka kwenye mkataba, Israeli ilikuwa tayari imegeukia kuabudu miungu mingine. Kwa kutumia mfano wa ndoa, Israeli inamdanganya Mungu wakati wa fungate. Ukienda kwenye kitabu cha Ezekieli na kusoma Ezekieli sura ya 20, Ezekieli atawashtaki watu na kusema, mmekuwa mkiabudu sanamu tangu mlipokuwa Misri, na Mungu akawaokoa licha ya hilo.

Katika sehemu nyingine, Yeremia 2 inasema, Nakumbuka wakati wa ndoa yetu ya mapema ulipokuwa mwaminifu kwangu jangwani. Hiyo ni njia moja ya kuangalia hili. Kulikuwa na fungate ya kwanza.

Haikuchukua muda mrefu sana. Lakini njia nyingine ya kuangalia hili ni Ezekieli sura ya 20 ikisema, mlikuwa waabudu sanamu hata mlipokuwa Misri. Kwa hivyo, nadhani hatuhitaji kumuona Gomeri akiwa mwaminifu kwa Hosea mwanzoni mwa ndoa ili kuwasilisha kwa usahihi kile kinachoendelea katika historia ya Israeli.

Nadhani kwa uwazi zaidi, kama mwanamke huyu hakuwa mwaminifu wakati wa ndoa, ingekuwa imewafikia watu mara moja, hii ndiyo hadhi yako hivi sasa. Hatuhitaji kufanya mfano huu utembeke kwa miguu minne au kuifanya ndoa itupe mfano wa historia nzima ya Israeli. Hii inaonyesha hadhi ya Israeli na uhusiano wao na Mungu hivi sasa.

Wako katikati ya kufanya uzinzi wa kiroho na uzinzi kwake. Tena, nadhani, kama Smith alivyosema, tunaamini ni bora kukubali tafsiri halisi ya kihistoria na kuhitimisha kwamba Gomeri alihusika kingono na wanaume wengine kabla na baada ya ndoa yake na Hosea. Kwa hivyo, iwe kulikuwa na watoto walioletwa katika uhusiano huu, nadhani watoto wa uzinzi katika maandishi haya wanarejelea watoto watatu ambao tutawaangalia katika dakika chache zijazo.

Maelezo ya haya yote hayako wazi, lakini hatuhitaji kusoma amri hii : nenda ukaoe mwanamke asiye mwaminifu. Hatuhitaji kusoma hilo kwa haraka. Kwa hivyo, asubuhi moja Hosea ameolewa na mtu huyu ambaye ana sifa ya uasherati.

Hili litawafahamisha watu katika kipindi chote cha huduma ya Hosea jinsi Bwana anavyohisi kuhusu kutokuwa mwaminifu kwao. Sawa. Sasa, tukiingia katika sura ya pili, nataka kuzungumzia baadhi ya maelezo ya ndoa hii.

Na tena, tunapoendelea na safari yetu kupitia Hosea sura ya kwanza hadi ya tatu, katika kiwango cha kibinadamu, unahitaji kuona ndoa kati ya Hosea na Gomeri, lakini inaungana na ndoa kati ya Mungu na Israeli. Wakati mwingine tunamwona Hosea kama mume, wakati mwingine tunamwona Yahweh. Kwa hivyo, tukiona aina hiyo ya kiwango cha kibinadamu na cha kimungu, hebu tuende kwenye kile kinachosemwa kuhusu ndoa katika sura ya pili, mistari ya pili hadi ya nne.

Waambieni ndugu zangu, ninyi ni watu wangu, na dada zenu, mmepokea rehema. Hosea anapaswa kuwakumbusha watu kuhusu uhusiano wa agano wa familia yao na Mungu. Msihini mama yenu na msihi kwa maana yeye si mke wangu na mimi si mumewe, kwamba aliondoa uzinzi wake usoni mwake na uzinzi wake kati ya matiti yake.

Kwa hivyo, kama vile Gomeri hatimaye alivyokosa uaminifu kwa Hosea, Bwana anamwambia nabii Hosea awaambie watu, hivi ndivyo mlivyonitendea. Sasa, tunapozungumzia Gomeri, je, alikuwa kahaba, au alikuwa mke asiye mwaminifu tu? Tena, istilahi hiyo haitujibu maelezo yote ambayo tungependa kujua. Maneno mawili yanayotumika kuelezea ukafiri wake, naaph , ni neno linalomaanisha uzinzi.

Inazungumzia mwanamke ambaye amefanya uzinzi dhidi ya mumewe. Kumbuka uzito wa kosa hilo katika Agano la Kale. Ilikuwa ni kosa la kifo.

Neno lingine, zanah , ni neno ambalo halizungumzii mtu ambaye ni kahaba, mtu anayeza huduma zake za ngono au mwili wake. Ni neno la jumla la uasherati na uzinzi wa ngono kwa ujumla. Kwa hivyo, kuna utamaduni ambapo tunazungumzia kuhusu Hosea na mkewe na Gomeri kuwa kahaba.

Lakini lugha inaweza kuonyesha tu kwamba yeye ni mzinzi na mwanamke mzinzi wa ngono. Tatizo la Israeli ni kwamba wao si wazinzi tu. Hawajafanya uzinzi na uzinzi tu.

Ni kubwa zaidi ya hapo. Wamefanya hivi mara kwa mara. Ni kitu ambacho kimekuwa mfano katika uhusiano wa ndoa na uhusiano kati ya Mungu na Israeli.

Kwa hivyo, Mungu anamwambia Hosea awakabili watu kuhusu ukosefu wao wa uaminifu kwake mfululizo. Kwa kuwa hilo linaendelea, muktadha na msingi wa hili ni

kwamba Hosea amepitia hili katika ndoa yake mwenyewe pia. Sehemu ya kusikitisha ya hili ni kwamba Mungu anamwita mkewe, hata anapokaribia kumtaliki.

Manabii watazungumzia kuhusu uhamisho kuwa wakati wa talaka halisi. Katika Yeremia 3, Mungu tayari ameuacha ufalme wa kaskazini, na yuko karibu kufanya vivyo hivyo kwa wa kusini. Wanahitaji kuamka na kutambua kinachoendelea.

Wanahitaji kumrudia. Kwa hivyo, kutakuwa na talaka inayoendelea hapa, lakini Mungu anawaita watu warudi kwenye toba. Ikiwa hawatatubu, haya ndiyo yatakayotokea katika mstari wa 3, "...nisije nikamvua nguo, nikamfanya kama siku aliyozaliwa, nikamfanya kama jangwa, nikamfanya kuwa nchi kavu, nikamwua kwa kiu." Kwa hivyo, Bwana atamwadhibu kimwili mkewe asiye mwaminifu.

Tena, adhabu ya kimwili, adhabu ya viboko, ilikuwa sehemu ya utamaduni wa Mashariki ya Karibu ya kale. Tunahitaji kuielewa kutokana na hali hiyo. Hivyo ndivyo Mungu atakavyowafanyia watu wake.

Shida ni kwamba ukafiri umekita mizizi sana katika maisha ya Israeli kiasi kwamba ni kitu ambacho hawawezi kukiacha. Hawana moyo wa kumrudia mumeo. Kwa hivyo, Bwana atafanya nini ni kwamba Bwana atatumia hukumu ya uhamisho kama njia ya hatimaye kubadilisha moyo wa mke wake asiye mwaminifu na kumleta mahali ambapo anatambua ubatili na upumbavu wa kuamini miungu hii mingine na moyo wake unabadilika hadi ambapo hatimaye, atampenda mumewe.

Na kwa hivyo, hii hapa tamthilia inayojitosheleza. Mungu anasema, katika mstari wa 5 wa sura ya 2, "...kwa maana mama yao amezini. Yeye aliyewachukua mimba ametenda kwa aibu, naye amesema, Nitawafuata wapenzi wangu wanipao mkate na maji, sufu yangu, kitani changu, mafuta yangu, kinywaji changu." Na kwa hivyo, licha ya kutambua baraka ambazo Mungu amewapa, watu wa Israeli wanazipa mazao na baraka na ustawi na mazao ya kilimo ambayo Mungu amewapa.

Wanawatambua kama wanatoka kwa miungu hii mingine. Na kwa hivyo, Mungu anasema, nitatumia hukumu ya kusafisha. Sio tu kutekeleza kisasi changu na hasira yangu, ingawa Mungu kama mume aliyesalitiwa ana hasira na atawaadhibu watu wake kimwili, lakini kusudi la hukumu hii na kusudi la mambo yote mabaya ambayo Israeli wanapitia uhamishoni hatimaye ni kubadilisha mioyo yao, kuondoa hamu hii isiyoshiba ya kufuata miungu mingine na kuwapa hamu ya kumfuata Bwana badala yake.

Na hivyo, Bwana anasema katika mstari wa 6, "...kwa hiyo nitaiziba njia yake kwa miiba, nami nitamjengea ukuta, asipate njia yake. Atawafuata wapenzi wake lakini hatawapata; atawatafuta lakini hatawapata." Na kisha, haya ndiyo mabadiliko yatakayotokea.

"...Kisha atasema, Nitarudi kwa mume wangu wa kwanza, kwa maana ilikuwa bora kwangu wakati huo kuliko sasa." Na kwa hivyo, hatimaye, hukumu hii yote, tena, si tu kumwaga ghadhabu ya Mungu na hasira ya Mungu juu ya watu. Hatimaye ni kubadilisha mioyo yao. Hawawezi kumtafuta Mungu kwa sababu ibada yao ya sanamu na uasherati wao vimekita mizizi katika tabia zao.

Kunyimwa uhamisho na mateso ya uhamishoni kutawafahamisha kwamba tunapaswa kubaki waaminifu kwa Bwana kwa sababu yeye ndiye chanzo cha baraka zetu. Mungu atawatendea watu wake mambo mabaya sana. Sura ya 2, mstari wa 12, "...Nitaharibu mizabibu yake na mitini yake, ambayo alisema, Hii ndiyo mshahara wangu, niliopewa na wapenzi wangu."

Nitawafanya kuwa msitu, na wanyama wa porini watawameza. Nami nitamhukumu kwa ajili ya sikukuu za mabaki, alipowafukizia sadaka, na kujipamba kwa pete yake na vito vyake, na kuwafuata wapenzi wengine, na kunisahau mimi, asema Bwana." Lakini tena, mambo haya yote mabaya si tu mume mwenye wivu, mwenye kisasi anayemwadhibu mkewe. Hatimaye ni kubadilisha moyo wake.

Hatimaye ni kuunda uhusiano wa upendo kati ya Mungu na Israeli ambao Bwana alitamani kuwa nao na watu wake tangu mwanzo. Kwa hivyo hivi ndivyo inavyosema katika sura ya 2, mstari wa 14. Ni kama kilele cha hili kati ya Mungu na Israeli.

"...Kwa hiyo, tazama, nitamshawishi, nami nitampeleka jangwani, nami nitasema naye kwa upole, nami nitampa mashamba yake ya mizabibu, nami nitalifanya bonde la Akori kuwa mlango wa tumaini. Na huko atajibu kama siku za ujana wake, kama wakati alipotoka katika nchi ya Misri." Mungu hatawaangamiza tu watu wake. Mungu atatumia kile anachowanyang'anya na kuwaleta mahali ambapo watatambua kuwa ni bure kwetu kuamini miungu mingine.

Kwa upendo, atawavuta na kuwavutia. Hilo ndilo jambo litakalobadilisha mioyo yao. Ninaamini kwamba kile tulicho nacho hapa katika sura hizi za ufunguzi za Hosea si mwanzo tu wa ujumbe wa Hosea; ni mwanzo wa ujumbe wa kitabu cha Kumi na Wawili.

Katika kitabu chote cha Wale Kumi na Wawili, tuna watu ambao hawawezi kumrudia Mungu, ambao hawamsikilizi Mungu wakati wa mgogoro wa Ashuru, mgogoro wa Babeli, na hata katika kipindi cha baada ya uhamisho ambapo wamerudi katika nchi na wanatakiwa kuwa wakipata baraka. Wamerudi kwa sehemu tu. Mungu atabadilisha mioyo yao katikati ya hukumu hii yote, maumivu, na shida.

Hatimaye Mungu atafanya kazi ya wokovu ambayo itaanzisha aina sahihi ya uhusiano wa upendo kati yake na watu wake. Atakuwa Mungu wao nao watakuwa watu wake. Watampenda na kumtii na kumfuata.

Israeli haiwezi kujirekebisha tu. Israeli haiwezi kusema tu, hatutakuwa waabudu Baali tena. Wamejitolea kwa mambo haya.

Wana moyo uliojitolea kufanya dhambi, lakini Mungu atawabadilisha. Tunaweza kupitia kitabu cha Hosea mwishoni mwa hili. Sura ya 14 mstari wa 3, baada ya Mungu kuwaita watu warudi na wasiweze kurudi, nitaponya uasi wao.

Tunamwendea nabii Yoeli, na Yoeli anasema, Nitamimina roho yangu juu ya wote wenye mwili, na kuwapa watu roho itawabadilisha. Zekaria, nitawamimina roho ya toba. Malaki, Nitamtuma nabii Eliya wa mambo ya mwisho wa dunia, naye ataigeuza mioyo ya baba iwaelekee watoto wao na mioyo ya watoto iwaelekee baba zao.

Kuna ujumbe wa wokovu kwamba Mungu anafanya kazi hizi zote za hukumu ili hatimaye abadilishe mioyo ya watu wake. Katika muktadha wa ndoa hapa, Mungu hatimaye atawafanya Israeli wampende kwa jinsi alivyokusudia tangu mwanzo. Bwana anasema katika Yereimia, Nimekupenda kwa upendo wa milele.

Nimekuvuta kwa moyo wangu wa huruma. Israeli hawakuitikia hilo. Mungu atafanya kazi kubwa zaidi za wokovu.

Atawatoa uhamishoni. Atamtuma Yesu awe mwokozi wao ili kushughulikia tatizo lao la dhambi. Hatimaye ataunda watu wapya wa agano watakojitoa kwake kwa njia ambayo hatujaiona katika Agano la Kale lote.

Sasa, hiyo haimanishi kwamba mabadiliko ya kiroho hayakuwa yamepatikana kwa watu wa Israeli katika Agano la Kale. Mungu hakuwapa watu wa Israeli Agano la Musa na kusema, haya hapa ni sheria, 613 kati yao, zifanye. Mungu alikuwa amewapa uwezeshaji katika Agano la Kale kwa wale waliomjua kwa njia halisi na ya kibinafsi ili wamtii Mungu.

Mungu alikuwa amewakomboa kutoka Misri. Mungu alikuwa amebadilisha mioyo yao kupitia hilo. Mwisraeli mmoja mmoja alipoitikia kwa imani na utii kwa amri za Bwana na kuamini na kuamini ahadi za Bwana, mabadiliko ya kiroho yalipatikana.

Ninaamini kwamba kulikuwa na huduma ya Roho. Kulikuwa na huduma ya Roho inayofufua, hata katika Agano la Kale, ambayo iliwapa watu wa kweli wa Mungu uwezo na uwezo wa kumtii Mungu. Tatizo katika Agano la Kale lote, na unaweza kurudi kwenye kizazi cha jangwani, ni kwamba watu wengi waliokuwa sehemu ya watu wa Mungu wa Agano la Kale, ambao walikuwa sehemu ya taifa hili lililoitwa Israeli ambalo lilikuwa limechaguliwa kama watu wa Mungu, hawakuwa wamewahi kupitia mabadiliko hayo ya kibinafsi.

Mungu katika manabii wadogo, na hapa katika sura za mwanzo za Hosea anapozungumzia ndoa hii, anaahidi kurekebisha tatizo hilo. Daudi alipotenda dhambi

na kufanya uzinzi na Bathsheba, katika Zaburi 51, anasema, Bwana, umbu moyo mpya ndani yangu, au unipe moyo mpya, na uifanye upya roho iliyonyooka ndani yangu. Ninaamini hapo kwamba Daudi anaomba aina ya mabadiliko ya kiroho ambayo Mungu alimpa kila Mwisraeli anayeamini kweli.

Mungu aliwapa moyo mpya. Mungu aliweka Roho wake ndani yao. Kile ambacho Daudi anasema hapo ni kwamba, usinisamehe tu kwa dhambi yangu. Badili tabia yangu ili nisiweze kufanya hivyo tena.

Manabii wanaahidi kwamba Mungu atafanya hivyo katika ngazi ya kitaifa kwa ajili ya Israeli. Jinsi Mungu atakavyofanya hivi ni kwamba Mungu atawapitisha katika mambo yote wanayopitia uhamishoni. Mungu atawasafisha katika hukumu.

Nabii Sefania atazungumzia kuhusu Mungu kuwaondoa wenye dhambi katika nchi. Kisha hatimaye Mungu ataumba watu watakaompenda. Ikiwa tutawashawishi watu kumpenda Mungu na kumfuata Kristo, tunapaswa kuwasaidia kuelewa kwamba upendo wa Mungu na upendo wa Kristo ni kitu kikubwa zaidi kuliko upendo mwingine wote maishani mwao.

Hilo ndilo ambalo Mungu hatimaye angelazimika kufanya kwa ajili ya watu wa Israeli pia. Uhusiano uliobadilishwa na ndoa iliyobadilishwa ambayo itakuja inazungumziwa katika sura ya 2 mstari wa 16. Katika siku hiyo, asema Bwana, utaniita mume wangu, na neno la Kiebrania hapo ni yeye, neno la mume, neno la Kiebrania ish tu , mwanaume au mume.

Hutaniita tena baali wangu , ambalo ni neno la Kiebrania linalomaanisha Bwana au bwana au mume. Hawatumia neno baali , Bwana au bwana, kwa sababu ya uhusiano wote waliokuwa nao na ahadi zao za awali kwa Mabaali. Badala yake watajitolea kwa Bwana, na watasema, wewe ni mume wangu, tunakupenda, tumejitolea kwako pekee na kwako pekee.

Mungu anapobadilisha mioyo ya watu na kuunda upendo ndani yao ambao ni mkubwa kuliko upendo wao kwa sanamu, utajiri, ustawi, au vitu vingine vyovyote maishani mwao, basi hatimaye watakuwa watu ambao Mungu anataka wawe. Katikati ya tamthilia hii ya kimungu inayoendelea kati ya Mungu na Israeli na Mungu akiwaacha watu wake uhamishoni, na ni talaka, Mungu anawaweka kando . Pia kuna tamthilia ya kibinadamu inayoendelea ambayo inawaruhusu watu wa Israeli kuona kinachoendelea katika uhusiano wao na Bwana. Kuna uaminifu wa Gomeri kwa Hosea.

Kwa njia ile ile ambayo Israeli walikuwa wamemwamini Bwana mara kwa mara, Gomeri pia amekuwa mwaminifu kwa mumewe mara kwa mara. Azimio la hilo ndilo linalotokea katika sura ya tatu. Katika sura ya tatu, Bwana alimwambia Hosea, nenda

tena, mpende mwanamke, na ESV, kama ninavyoisoma hapa, inasema, ni nani anayependwa na mwanamume mwingine?

Kumbuka Doug Stewart na wachambuzi wengine wamegundua, haijataja jina la Gomeri hapa. Kwa hivyo labda tunazungumzia mwanamke mwingine na hii inaletwa tu katika hadithi kama mfano wa upendo wa Mungu na kujitolea kwake kwa Israeli. Lakini kama wachambuzi wengine walivyosema, ikiwa huyu si Gomeri, kwa kiasi fulani anaharibu mfano na mfano.

Tena, inaondoa nguvu ya hadithi. Kwa hivyo, nadhani ni vyema hapa kusoma hili kwani kuzungumzia huyu ni Gomeri. Baada ya kuwafuata wapenzi wake haramu na baada ya kuonekana kwamba talaka halisi imetokea kati ya Hosea na Gomeri, iwe alikuwa ameolewa na mwanamume mwingine au la, huenda alirudi nyumbani kwa baba yake baada ya mambo haya yote.

Labda amekuwa mtumwa wa mmoja wa wapenzi wake haramu. Katika hali hii, Gomeri hana sababu ya Hosea kufanya hivi. Hosea anaenda, na inasema anamnunua kwa shekeli 15 za fedha kisha anamrudishia uhusiano.

Sasa, inasema katika mstari wa tatu, lazima ukae kama wangu kwa siku nyingi. Usiwe kahaba au kuwa wa mwanamume mwingine, nami pia nitakuwa kwako. Kwa hivyo uhusiano haurudishwi mara moja kama ulivyokuwa hapo awali.

Atalazimika kuishi naye kwa siku nyingi, lakini hatimaye, atakuwa mumewe tena. Hosea na Gomeri watarejeshwa. Hilo linazungumzia jinsi Mungu atakavyorejesha uhusiano wake na watu wa Israeli.

Inaposema katika andiko, sura ya tatu ya ESV, mstari wa kwanza, nenda tena, mpende mwanamke anayependwa na mwanamume mwingine. Kiebrania hapo kihalisi husema, nani anayependwa na rafiki. Kwa hivyo, rafiki hapo huenda asiwe mwanamume mwingine.

Huenda inamzungumzia Hosea mwenyewe. Hosea ndiye rafiki. Hosea ndiye anayempenda licha ya yale aliyoyafanya.

Baada ya kumchukua tena na wanaishi tofauti, na kisha ndoa hiyo inarejeshwa na uhusiano unarejeshwa. Hii ni picha ya upendo wa Mungu kwa Israeli. Sura ya tatu, mstari wa tano, baada ya hapo, wana wa Israeli watarudi na kumtafuta Bwana, Mungu wao, na Daudi, Mfalme wao, nao watamjia Bwana na wema wake kwa hofu siku za mwisho.

Mungu katika manabii wadogo anajaribu kujaribu na kusababisha watu, anawaita watu kupitia manabii wamtafute, wamrudie. Hawatafanya hivyo. Lakini hatimaye kupitia hukumu ambayo Mungu ataleta, Mungu hamwagi ghadhabu yake tu.

Mungu hapati uzito wake tu kwa sababu amemkasirikia mkewe asiye mwaminifu. Hatimaye Mungu anafanya kazi ya kuwarejesha na kuzalisha uhusiano huu wa upendo ambao utawafanya Israeli kuwa waaminifu kwake daima. Ndoa ya Hosea na Gomeri ilikuwa mfano mzuri.

Ilikuwa njia yenye nguvu ya kuwaonyesha Israeli hitaji lao la kurudi na kina cha upendo wa Mungu kwao.

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Kitabu cha 12. Huu ni mhadhara wa 11, Ndoa ya Hosea na Gomeri, Hosea 1-3, sehemu ya 1.